

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 191/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa █████ █████ █████ █████

██████, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Bauer s. r. o, Dénešova 19, Košice, IČO 47 254 874, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Richard Bauer, proti postupu Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 T 13/2019 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 5/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na pojednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BB-3 T 13/2019 (ďalej len „napadnuté konanie špecializovaného trestného súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 5/2020 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ tiež navrhuje, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 492,31 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, národnej protikorupčnej jednotky, expozitúry Východ (ďalej len „policajný orgán“) ČVS: PPZ-344/NKA-PK-VY-2015 z 13. júla 2016 bolo aj sťažovateľovi

vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku pre spáchanie 5 skutkov [3 skutky právne kvalifikované ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a 2 skutky právne kvalifikované ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona].

3. Následne uznesením vyšetrovateľa policajného orgánu ČVS: PPZ-344/NKA-PK-VY-2015 z 8. marca 2017 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie podľa § 206 ods. 5 Trestného poriadku pre spáchanie ďalších 2 skutkov právne kvalifikovaných ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

4. Sťažovateľ uviedol, že od 13. júla 2016 do 8. marca 2017 vyšetrovateľ policajného orgánu nekonal efektívne, keďže nevykonával úkony trestného konania tak, aby bol odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa, čím spôsobil zbytočné prietahy v trvaní takmer 8 mesiacov.

5. Následne 25. marca 2017 policajný orgán zadržal sťažovateľa a podal na neho návrh na vzatie do väzby, ktorému sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu nevyhovel. Sudca pre prípravné konanie síce konštatoval dôvody väzby, ale sťažovateľa prepustil zo zadržania na slobodu. Následne najvyšší súd zamietol sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“).

6. Podľa názoru sťažovateľa sa preto jeho vec stala „*trestnou vecou väzobnou*“, ktorá si zo strany orgánov činných v trestnom konaní a po podaní obžaloby aj zo strany špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu vyžadovala osobitnú pozornosť a prístup podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku. Podľa názoru sťažovateľa sa tak nestalo, hoci sa na prietahy opakovane sťažoval a žiadal o ich zohľadnenie v postupoch a rozhodnutiach orgánov činných v trestnom konaní a neskôr aj v postupoch a rozhodnutiach špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu.

7. Od 25. marca 2017 do 22. mája 2019, keď prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry podal na sťažovateľa obžalobu na špecializovanom trestnom súde, orgány činné v trestnom konaní vo veci sťažovateľa nekonali prednostne a urýchlene. Toto obdobie (26 mesiacov) bolo poznačené ich absolútnou nečinnosťou a taktiež neefektívnou a nesústredenou činnosťou.

8. Podľa názoru sťažovateľa od podania obžaloby do 10. marca 2020, keď bol vydaný rozsudok špecializovaného trestného súdu, bolo konanie opäť poznačené zbytočnými prietahmi, nesústredenou a neefektívnou činnosťou špecializovaného trestného súdu, hoci nešlo o skutkovo a právne náročnú vec.

9. Následne sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku špecializovaného trestného súdu z 10. marca 2020. Najvyššiemu súdu ale trvalo viac ako 22 mesiacov, kým na prvom termíne verejného zasadnutia uznesením č. k. 2 To 5/2020 z 11. januára 2022 zamietol jeho odvolanie proti rozsudku špecializovaného trestného súdu. V uvedenom období bol najvyšší súd absolútne nečinný, keďže o odvolaní sťažovateľa vôbec nekonal, čo je v prípade tejto (väzobnej) veci sťažovateľa úplne neakceptovateľné. Následne sťažovateľ musel nastúpiť na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov, čo je v rozpore s jeho právami podľa v čl. 6 dohovoru, keďže mu bol uložený daný trest za skutky, ktorých sa mal dopustiť ešte v rokoch 2013 a 2016.

10. Sťažovateľ poznamenal, že sa svojím konaním nepričinil o predĺženie tejto veci a dĺžka tejto veci je v plnej réžii orgánov činných v trestnom konaní a súdov. Sťažovateľ sa domnieva, že táto takmer 6 rokov trvajúca vec sťažovateľa bola síce 11. januára 2022 právoplatne skončená, ale bez zohľadnenia označených práv sťažovateľa.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

13. Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

14. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

15. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

16. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit). To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čo sťažovateľ žiada v petite ústavnej sťažnosti, a iba vo vzťahu k subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Z tohto dôvodu sa ústavný súd nemohol vecne zaoberať námietkami sťažovateľa smerujúcimi k naznačeným prieskumom policajného orgánu a úradu špeciálnej prokuratúry v prípravnom konaní, pretože tieto orgány činné v trestnom konaní sťažovateľ neoznačil za porušovateľa svojich práv. Predmetom prieskumu ústavného súdu preto bolo namietané porušenie v bode 1 uvedených práv sťažovateľa v napadnutých konaniach špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu.

17. Z lustrácie ústavného súdu vyplýva, že na verejnom zasadnutí konanom 11. januára 2022, na ktorom bolo vyhlásené rozhodnutie najvyššieho súdu (bod 9), sa zúčastnil obhajca sťažovateľa. Sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu bol teda oboznámený s výsledkom odvolacieho konania a už 13. januára 2022 dobrovoľne nastúpil na nepodmienečný výkon trestu odňatia slobody. Dňa 11. januára 2022 už teda bola odstránená jeho právna neistota týkajúca sa veci samej, pričom v ten istý deň bola táto vec aj právoplatne skončená, čo sťažovateľ sám tvrdil vo svojej ústavnej sťažnosti.

18. Sťažovateľ sa v tejto veci teda domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutých konaniach špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu namietané porušenie v bode 1 uvedených práv už netrvalo, keďže v čase podania ústavnej sťažnosti (10. marec 2022) právna neistota sťažovateľa vo veci samej bola odstránená.

19. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu